

संस्थागत विद्यालय छात्रवृत्ति मापदण्ड २०८१

प्रस्तावना:

संविधान प्रदत्त मौलिक हकलाई व्यवहारमा कार्यन्वयन गरी शिक्षालाई लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यतामा आधारित समाजवाद उन्मुख बनाउन, शिक्षामा सबैको सहज एवं समतामूलक पहुँच र निर्भरता सुनिश्चित गर्न, अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन २०७५ को दफा २७ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को भावनालाई आत्मसात गर्दै बेलका नगरपालिका भित्र संचालित नीजि लगानीका विद्यालय र सार्वजनिक शैक्षिक गुठी अन्तर्गत संचालित विद्यालयले सेवामूलक र लोक कल्याणकारी शिक्षाका लागि योगदान गर्ने कार्यको लागि छात्रवृत्तिको संचालन र व्यवस्थापन गर्न बेलका नगरपालिकाको शिक्षा ऐन २०७४ र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १२ (ज) को अधिकार प्रयोग गरी बेलका नगर कार्यपालिकाले यो मापदण्ड जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

क. यस मापदण्डको नाम "संस्थागत विद्यालय छात्रवृत्ति मापदण्ड, २०८२" रहेको छ ।

ख. यो मापदण्ड तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मापदण्डमा

क. "ऐन" भन्नाले अनिवार्य तथा निशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन २०७५ सम्झनुपर्दछ ।

ख. "संस्थागत विद्यालय" भन्नाले नेपाल सरकारबाट नियमित रुपमा अनुदान नपाउने गरी कम्पनी/गुठी ऐनद्वारा दर्ता भइ अनुमति वा स्वीकृत प्राप्त विद्यालय सम्झनु पर्दछ ।

ग. "छात्रवृत्ति" भन्नाले विद्यार्थीको मासिक पढाइ शुल्क र वार्षिक शुल्क तथा नेपाल सरकार र विद्यालयले उपलब्ध गराएको अन्य सहूलियत तथा सुविधा समेतलाई बुझाउँदछ ।

घ. "निशुल्क शिक्षा" भन्नाले विद्यालय वा शैक्षिक संस्थाले विद्यार्थी वा अभिभावकबाट कुनै पनि शीर्षकबाट कुनै पनि शुल्क असुल नगरी दिइने शिक्षालाई सम्झनुपर्दछ ।

ङ. "नगरपालिका" भन्नाले बेलका नगरपालिका सम्झनुपर्दछ ।

च. "नगर प्रमुख" भन्नाले बेलका नगरपालिकाको नगर प्रमुख सम्झनुपर्दछ ।

छ. "नगर छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति" भन्नाले बेलका नगरपालिका भित्र आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षाका लागि प्रदान गरिने छात्रवृत्तिको नीति निर्धारण तथा व्यवस्थापन गर्न गठित समितिलाई सम्झनुपर्दछ ।

ज. "विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति" भन्नाले विद्यालय तहमा प्रदान गरिने सबै प्रकारका छात्रवृत्तिको नीति निर्धारण तथा व्यवस्थापन गर्न गठित समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

३. उद्देश्य

१. यस मापदण्डको उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्

क. संस्थागत विद्यालयबाट प्रदान गर्ने छात्रवृत्ति पारदर्शी बनाउने,

ख. छात्रवृत्तिलाई शैक्षिक उद्देश्य हासिल गर्ने गरी परिणाममुखी बनाउने,

ग. छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई लक्षित समूहको पहुँच हुने गरी व्यवस्थित गर्ने,

घ. छात्रवृत्ति वितरणका लागि स्पष्ट आधारहरु तोकी छात्रवृत्ति वितरणलाई पारदर्शी बनाउने ।

ड. विभिन्न सरकारी निकाय, सङ्घ संस्था, व्यक्तिबाट विद्यार्थीका लागि सोझै वा विद्यालयमार्फत उपलब्ध गराइने छात्रवृत्ति रकमलाई शैक्षिक उद्देश्य हासिल गर्ने गरी सदुपयोग गर्ने ।

च. छात्रवृत्ति व्यवस्थापन तथा वितरणमा संलग्न हुने संस्था एवम् विभिन्न तहका पदाधिकारीहरूको भूमिका तथा जवाफदेहिता स्पष्ट गर्ने ।

छ. सबै प्रकारका छात्रवृत्ति वितरणमा हुन सक्ने दोहोरोपनाको अन्त्य गर्ने ।

ज. छात्रवृत्ति वितरणको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन सम्प्रेषणलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउने ।

परिच्छेद ३

संस्थागत व्यवस्था

४. नगर छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति

१. बेलका नगरपालिकाका विद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई प्रदान गरिने सबै प्रकारका छात्रवृत्तिको नीति निर्धारण संचालन तथा व्यवस्थापन गर्न तथा देहाय बमोजिमको नगर छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।

क.नगर प्रमुख वा निजले तोकेको व्यक्ति - अध्यक्ष

ख.सामाजिक विकास समिति संयोजक - सदस्य

ग.विद्यालयका अभिभावकहरू मध्येबाट नगर प्रमुखले मनोनित गरेको १ जना - सदस्य

घ. निजी तथा आवासिय विद्यालयको संघ/ संगठनको प्रतिनिधि २ जना - सदस्य

ड. स्थानीय तहको शिक्षा अधिकृतको सिफारिसमा संयोजकले तोकेको १ जना - सदस्य

च.शिक्षा शाखा प्रमुख- सदस्य सचिव

२.समितिको काम कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम रहनेछ ।

क. विभिन्न छात्रवृत्ति छनोट तथा वितरणको समन्वय गर्ने

ख. छात्रवृत्ति सञ्चालन तथा वितरण सम्बन्धी नीति, योजना तयार गरी कार्यान्वयन, अनुगमन तथा निर्देशन गर्ने

ग.छात्रवृत्ति सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने

घ. छात्रवृत्ति कोष स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने

५. विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति

१. संस्थागत विद्यालयमा पारदर्शी रुपमा छात्रवृत्ति वितरण सम्बन्धी कार्य गर्न विद्यालयले निम्न अनुसारको सरोकारवालाहरूको सहभागितामा एक विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

क.प्रधानाध्यापक - संयोजक

ख.वडा शिक्षा समितिको १ जना प्रतिनिधि - सदस्य

ग.शिक्षा शाखाको १ जना प्रतिनिधि - सदस्य

घ.वि.व्य.स. मा रहेको अभिभावक प्रतिनिधि २ जना - सदस्य

उक्त समितिको बैठक सम्बन्धी मापदण्ड र काम कर्तव्य तथा अधिकार समिति आफैले निर्धारण गर्नेछ ।

परिच्छेद -४

६. छात्रवृत्ति कोटा निर्धारण तथा वितरण

१.छात्रवृत्ति कोटा निर्धारण गर्दा अघिल्लो शैक्षिक सत्रको विद्यालयको शैक्षिक तथ्यांक अनुसारको विद्यार्थी संख्यालाई आधार मान्ने

२. प्रारम्भिक वालविकास देखि १२ कक्षासम्मका कुल विद्यार्थी संख्याको देहाय बमोजिमका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति वितरण गर्न कोटा निर्धारण गर्ने
 क.५०० जना विद्यार्थी भएमा १०% ख.५०१ देखि ८०० जना विद्यार्थी भएमा १२%
 ग.८०० भन्दा माथि १५%
३. प्रत्येक विद्यालयको कुल छात्रवृत्ति कोटामध्ये ६६% विद्यालय छात्रवृत्ति, विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समितिले गरि वितरण गर्ने र ३४% नगरपालिकाको छात्रवृत्ति नगर छात्रवृत्ति समितिले छनोट गरी प्राप्त नतिजाका आधारमा विद्यालयले वितरण गर्नेछ ।

७. छात्रवृत्ति वितरण प्रक्रिया

१. संस्थागत विद्यालयहरूले प्रत्येक कक्षामा प्रथम र द्वितीय हुने विद्यार्थीलाई क्रमशः सत प्रतिशत र पचास प्रतिशत शुल्क मिनाहा गरी जेहेन्दार छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
२. विद्यालयले प्रदान गर्ने ६६ प्रतिशत छात्रवृत्तिमा सो ६६ प्रतिशतलाई १०० प्रतिशत मानी
 जेहेन्दार ३३%, जनआन्दोलनका घाइते ३%
 विपन्न ४०% शहिद २%
 जनजाति १०% वेपत्ता परिवार २%
 दलित ५% अपाङ्ग ३% र
- मधेश आन्दोलनका घाइतेका सन्ततिका लागि २% छुट्याउनु पर्नेछ ।
३. प्रत्येक आरक्षित समूहमा ५० प्रतिशत कोटा छात्राहरूको लागि सुरक्षित गर्नुपर्नेछ । एक विद्यार्थीले एक आरक्षण कोटाबाट मात्र आवेदन दिन पाउनेछ । कुनै कोटा रिक्त भएमा वा उत्तीर्ण हुन नसकेमा छात्रवृत्ति वितरण समितिको निर्णय बमोजिम विपन्न कोटामा परिवर्तन गर्न सकिनेछ । विपन्न कोटाको छात्रवृत्तिको लागि प्राप्त आवेदनका आधारमा नगर छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समितिले छनोटको निर्णय गर्न सक्नेछ ।
४. छात्रवृत्तिमा अध्ययन गरेका विद्यार्थीहरू उपल्लो कक्षा र तहसम्मका लागि योग्य हुनेछन तर त्यस्ता विद्यार्थीहरूले तोकिएको परीक्षा वा छनोट प्रक्रियामा प्रत्येक वर्ष सहभागी हुनुपर्नेछ ।
५. छात्रवृत्तिका लागि निवेदन दिँदा निवेदन साथ विपन्नताको हकमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस र अन्य समावेशी वर्गको हकमा सम्बन्धित निकायको परिचयपत्र वा सिफारिस पत्र पेश गर्नुपर्नेछ ।

८. छात्रवृत्ति छनोट विधि:

१. विद्यालय र नगरपालिकाले आफ्नो छात्रवृत्ति बैंकमा रहेका छात्रवृत्ति कोटामा छनोट गर्न शैक्षिक सत्र शुरु हुनु एक महिना अघि कमिमा २१ दिनको सूचना प्रकाशन गरी छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार लिखित वा मौखिक परीक्षा सञ्चालनको तयारी गरी प्रत्येक शैक्षिक सत्रमा विद्यार्थी भर्ना हुने समय सकिनु अगावै छात्रवृत्ति छनोटको नतिजा प्रकाशन गरी वितरण वा कार्यन्वयन सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।
२. नगर स्तरिय ३४ प्रतिशत छात्रवृत्ति कोटामा अध्ययन गर्न इच्छुक विद्यार्थीहरूले तोकिएको ढाँचामा आवश्यक सबै कागजात संलग्न राखी तोकिएको समयमा नगरपालिकामा निवेदन दिन सक्नेछन् ।
३. विद्यालय स्तरिय ६६ प्रतिशत छात्रवृत्ति कोटामा अध्ययन गर्न इच्छुक विद्यार्थीहरूले तोकिएको ढाँचामा आवश्यक सबै कागजात संलग्न राखी विद्यालयमा निवेदन दिन सक्नेछन् ।
४. विद्यालयमा छात्रवृत्तिको लागि निवेदन दिएका विद्यार्थीहरूको छात्रवृत्ति छनोट समितिले आवश्यकता अनुसार लिखित परीक्षा वा अन्तर्वार्ता संचालन गरी छात्रवृत्तिका लागि योग्यताक्रमको आधारमा विद्यार्थीको सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

४. छात्रवृत्तिमा छनोट भएको सूचना सम्बन्धित अभिभावक र विद्यार्थीलाई लिखित सूचना प्रकाशन गरि बैशाखको पहिलो हप्ता भित्र अनिवार्य जानकारी दिनुपर्ने छ । त्यस्तो सूचना नगरपालिकाको र विद्यालयको सूचना पाटिमा अनिवार्य टाँसे गर्नुपर्नेछ । संभव भएसम्म वेभ साइटमा समेत राख्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

५. विद्यालय छोडेको कारणले वा अन्य कारणले छात्रवृत्तिको कोटा रिक्त भएमा विद्यालयतर्फ वा नगर छात्रवृत्ति बैंकतर्फ मध्ये जुन रिक्त हो सो कोटाको प्रक्रिया बमोजिम पुरा गर्नु पर्ने छ ।

६. विद्यालयले शैक्षिक सत्र शुरु भएको ३ महिना भित्र विद्यार्थीको नाम, कक्षा, छात्रवृत्तिको किसिम उल्लेख गरी नगरपालिकामा विवरण पठाउनु पर्ने छ ।

परिच्छेद-५

विविध

९. छात्रवृत्ति वितरण अनुगमनः

१. विद्यालयबाट प्रदान गरिने छात्रवृत्तिको अनुगमन नगर छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समितिले गरी आवश्यक सुझाव तथा निर्देशन दिनेछ । तोकिए अनुसार छात्रवृत्ति उपलब्ध नगराउने विद्यालयलाई सचेत गराउने, जरिवाना गर्ने, सरकारी सुविधा रोक्का गर्ने र विद्यालय अनुमति खारेज गर्ने सम्मका कारवाही गरिने छ ।

१०. जिम्मेवार हुनुपर्नेः

क. स्थानीय तह तथा विद्यालय तहको छात्रवृत्तिको व्यवस्थापनका लागि बैठक बोलाउने कोटा एकिन गर्ने परीक्षा संचालन गर्ने नतिजा तथा सिफारिस लगायतका काम समयमै सम्पन्न गर्नका लागि नगर स्तरमा शिक्षा शाखा तथा विद्यालय स्तरमा विद्यालय जिम्मेवार रहने छ ।

ख. यस मापदण्डमा लेखिएको विषयबस्तुका अतिरिक्त अन्य बिषयहरु थप गर्न आवश्यक देखिएमा स्थानीय तहको छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समितिको निर्णय बमोजिम आफ्नो क्षेत्रको लागि विषयबस्तु थप तथा हेरफेर गर्न सक्ने छ ।

११. पुनरावेदन दिन सकिनेः विद्यालय छात्रवृत्ति वितरण समितिले कुनै कारण जनाई विद्यार्थीलाई छात्रवृत्तिबाट बन्चित गराएमा सम्बन्धित विद्यार्थी वा नीजको अभिभावकले सो को जानकारी पाएको मितिले सात दिन भित्र स्थानीय तहको छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्ने छ ।

१२. खारेजी र बचाउः

(क) यो मापदण्ड जारी हुनु पूर्व संस्थागत विद्यालय मापदण्ड तथा सञ्चालन निर्देशिका, २०६९ बमोजिम भए गरेका कार्यहरु यसै मापदण्ड बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

बेलका नगरपालिका
नगरपालिकाको कार्यालय
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
रामपुर, उदयपुर
छात्रवृत्ति आवेदन फारम

फोटो

श्रीमान् अध्यक्षज्यू,
नगर छात्रवृत्ति व्यवस्थापन समिति,
बेलका नगरपालिका रामपुर, उदयपुर
महोदय,

म.....जिल्ला.....नगरपालिका.....वडा नं.
.....निवासी श्री..... का छोरा/छोरी श्री.....बेलका
नगरपालिकाको संस्थागत विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन मापदण्ड २०८२ को सम्पूर्ण शर्तहरूको अधिनमा रही तलका विवरण भरी
छात्रवृत्ति पाउनका लागि आवश्यक कागजातका साथ यो निवेदन पेश गरेको छु।

विवरण

क. विद्यार्थीको नाम/थर:..... ख. जन्ममिति:.....
ग. जन्मदर्ता नं. घ. हाल अध्ययनरत विद्यालयको नाम:.....
ड. ठेगाना:..... च. अध्ययनरत कक्षा:.....
छ. आवेदनदिन चाहेको कक्षा: ज. प्राप्ताङ्क: जिपिए..... वा प्रतिशत.....
झ. छात्रवृत्तिमा पढ्न चहेका कुनै तीन वटा विद्यालयको नाम र ठेगाना:
१. २. ३.
ञ. बाजेको नाम थर: ट. स्थायी ठेगाना:
ठ. बाबुको नाम थर: ड. बाबुको नागरिकताको नम्बर:
ढ. आमाको नाम थर: ण. आमाको नागरिकताको नम्बर:
त. बाबु आमाको स्थायी ठेगाना: थ. बाबुको नागरिकता जारी मिति र जिल्ला:
द. आमा बुबाको पेशा / व्यवसाय: ध. कार्यालय भए नाम: पद:
नं. आमा बुबाको वार्षिक अनुमानित आम्दानी: रु प. अपाङ्गताको वर्गीकरण.....
फ. नागरिकता नं. ब. जारी मिति र जिल्ला:
भ. मतदाता परिचय पत्र नं. म. जिल्ला: क्षेत्र:

आफूले कुन समूहबाट आवेदन दिन चाहेको हो कुनै एक कोठामा रेजा चिन्ह लगाउनुहोस।

(क) जेहेन्दार (ख) विपन्नता (ग) महिला (घ) अपाङ्गता (ङ) दलित (च) जनजाति
(छ) जन आन्दोलनका घाइते (ज) वेपत्ता परिवार (झ) मधेस आन्दोलनका घाइतेका सन्तति (ञ) शहिद परिवार

उल्लेखित विवरण ठीक साँचो हो, झुटा भएमा नियमानुसार सजाय सहुल्ला बुझाउँला भनी कवुलियत गर्नेको
दस्तखत:

नाम थर:..... पद: मिति: विद्यालयको छाप: